

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΑ'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 11 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1933

ΑΡΙΘ. 6

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ

Τὸ ἐξ Ἀλεξανδρείας ἄγγελμα περὶ τοῦ κατὰ τὴν αὐριον 12ην Φεβρουαρίου συνοδικῶς ἀποφασισθέντος ἑορτασμοῦ τῆς πρώτης εικοσιπενταετίας ὑπὸ τῆς ἐνάρεξωστῆς ἐκδόσεως τῶν περιοδικῶν τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀλεξανδρέων «Ἐκκλησιαστικοῦ Φάρου» καὶ «Πανταίνου» εἶνε ἄξιον πολλῆς προσοχῆς ἀπὸ γενικωτέρας ἐκκλησιαστικῆς ἐπόψεως. Μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐν λόγῳ ἐκκλησιαστικῶν δημοσιογραφικῶν ὀργάνων ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ ζωὴ τῆς δευτέρας τῆ τάξει ἐν τῇ χορείᾳ τῶν ὀρθοδόξων αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν ἀποστολικῆς τῶν Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίας παρέμενε τέλειον ἄγνωστος καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ὀρθόδοξον ὁμογένειαν, ἀφ' ἧς δὲ ταῦτα εἶδον τὸ φῶς, οὐ μόνον ὡς μεγάλοι καὶ ἰσχυροὶ προβολεῖς ἐφώτισαν τὴν ζωὴν αὐτῆς καὶ διὰ τοὺς ἡμετέρους καὶ διὰ τοὺς ξένους, ἀλλὰ καὶ ὑψωθέντες ὡς φάροι ἀπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς πρωτευούσης τῆς ὀρθοδόξου Ἀφρικῆς ἠκτινοβόλησαν ἐπὶ ὁλόκληρον εικοσιπενταετίαν τὴν θεολογικὴν γνῶσιν καὶ πολὺ ἐπέκεινα τῶν ἀφρικανικῶν ἀκτῶν.

Ὁ σταθμὸς οὗτος εἶνε πράγματι ἄξιος πανηγυρισμοῦ οὐ μόνον ὡς εὐκαιρία ἐκτιμήσεως τῶν πνευματικῶν πόνων, δι' ὧν οἱ τε μακαρισθέντες ἦδη ἐργάται τῶν δύο τούτων ἐκκλησιαστικῶν ὀργάνων, καὶ οἱ ἔτι ζῶντες, ἀκαταπαύστως ἔχουν εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν τῆς ἐλληνικῆς θεολογίας καὶ εἰς τὸν ἐκκλησιαστικὸν καμπάκην τὸ ἔλαιον τῆς πνευματικῆς αὐτῶν δημιουργίας, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀφορμὴ εὐχαριστίας πρὸς τὸν πνευματοδότην Θεὸν διὰ τὸ οὐχὶ σὺνήθετος τῆς ἀνευ διακοπῆς συνεχίσεως μιᾶς, διδύμου μάλιστα, ἐπὶ ὁλόκληρον τέταρτον αἰῶνος, ζωῆς, μεστῆς καὶ πολυπύων πνευματικῶν ἀγώνων, καὶ οὐκ ὀλίγων ἠθικῶν στενοχωριῶν, ἀλλὰ καὶ πολλῶν ὑλικῶν δυσχερειῶν, ὡς κάλλιστα γινώσκουσιν οἱ

εἰς τοιαῦτα ἐγχειρήματα ἀποδυνθέντες καὶ ἐμπλακέντες. Ὅργανα δημοσιογραφικὰ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ προορισμοῦ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος περιοδικῶν, ἀποτείνόμενα εἰς κύκλον ἀναγνωστῶν περιορισμένον ὡς αὐστηρῶς εἰδικά, ἀγωνίζονται συνήθως κατὰ μυρίων δυσχερειῶν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ καὶ βαθμηδὸν ἀτονοῦντα ἐκλείπουν· διὰ τὸν λόγον τοῦτον ὁ «Ἐκκλησιαστικὸς Φάρος» καὶ ὁ «Πανταίνος», κατορθώσαντες νὰ ἐκδίδωνται ἀνευ διακοπῆς ἐπὶ εικοσιπενταετίαν ὁλόκληρον, μέγαν ὄντως ἠθλήσαν ἄθλον ἐν τῇ ἐκδοτικῇ τῶν ἐλληνικῶν περιοδικῶν ἱστορίᾳ. Καὶ ἡ Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας δύναται νὰ ἦνε ὑπερήφανος, ὅτι χάρις εἰς τὴν πρωτοβουλίαν καὶ τὴν ἐμμονὴν τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου Φωτίου εὐτυχῆ σήμερον νὰ ἐξορμήσῃ ἀπὸ τοῦ πρώτου τετάρτου τῆς πρώτης ἑκατονταετηρίδος τῶν ἐπιστημονικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν δημοσιογραφικῶν ὀργάνων τῆς εἰς τὸ δεύτερον αὐτῆς τέταρτον ὑπὸ τὴν πνοὴν τοῦ πρωθυεράρχου αὐτῆς καὶ τῆς πλειάδος τῶν ἀποτελούντων τὴν ἱερὰν Σύνοδον αὐτῆς σεβασμιωτάτων ἱεραρχῶν. Τῆς ὑπερηφάνου δὲ ταύτης ἀγαλλιάσεως μετέχουσιν ἀπὸ τῆς ἐλλαδικῆς σήμερον σταδιοδρομίας τῶν ὅ τε Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν, ὁ καθ' ὅλον τὸν εικοσιπενταετῆ βίον τῶν ἀλεξανδρινῶν περιοδικῶν ἀδιάλειπτον χαρίζων εἰς αὐτὰ τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ συνεργασίαν, καὶ ὁ προϊστάμενος τῆς συντάξεως τῆς «Ἐκκλησίας», εἰς ὃν ἔλαχεν ἡ πρώτη τῶν περιοδικῶν τούτων καταβολὴ καὶ ἡ κατὰ τὴν πρώτην δεκαετίαν διεύθυνσις.

Οὐ μόνον ὁ ἡμέτερος, ἀλλὰ καὶ ὁ ξένος θεολογικὸς καὶ καθ' ὅλου ἐκκλησιαστικὸς κόσμος γνωρίζουσι πόσας ὑπηρεσίας καὶ εἰς τὰ θεολογικὰ γράμματα καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἐν γένει προσήνεγκαν τὰ ἐορτάζοντα τὸν ἀργυροῦν τῶν σταθμῶν περιοδικά. Καὶ ἀποτελεῖ πλέον ἀξίωμα διὰ τὴν Ἐκκλησίαν, ὅτι διὰ νὰ κατορθώσῃ νὰ εὐρύνῃ τὸ πεδίον

τῆς εὐεργετικῆς τῆς ἐπιρροῆς δὲν δύναται νὰ ἀγνοήσῃ τὸν μέγαν τοῦ τύπου παράγοντα, διότι, μὲ τὴν σύγχρονον ἀνάπτυξιν τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας, τὰ σωτήρια αὐτῆς διδάγματα δύναται νὰ ἐξακοντίξῃ ἐν τῷ ἅμα καὶ εἰς τὰς ἀπωτάτας γωνίας τῆς χώρας καὶ πρὸς πάντα αὐτῆς τὰ τέκνα. Διὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ πλέον Ἐκκλησία ἄνευ ἰδίων δημοσιογραφικῶν ὀργάνων.

Τοιοῦτο ὄργανον ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἠξιώθη νὰ ἀποκτήσῃ μόλις πρὸ δεκαετίας χάρις εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ τότε εἰς τὸν μητροπολιτικὸν τῶν Ἀθηνῶν θρόνον ἀναρρηθέντος, συνιδρύσαντος ἅμα καὶ τὴν ἔκτοτε ἐκδιδομένην «Θεολογίαν», ἐπ' ἐσχάτων δὲ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον ἀπασχόλησε τὸ πρόβλημα τοῦ διπλασιασμοῦ τοῦ ὄγκου τοῦ φύλλου, ἵνα πλατυτέραν καταστήσῃ τὴν ἐξ αὐτοῦ ὠφέλειαν, μάλιστα εἰς τὸν κληρὸν, ἐξ ἀφορμῆς τῆς αἰσίας τῆς «Ἐκκλησίας» εἰσόδου εἰς τὴν δευτέραν τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς δεκαετίαν.

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ

ΤΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΣΧΑΛΙΟΥ

[10]

Καὶ ἀληθὲς μὲν ὅτι ἀμφοτέρω τὰ ἀνωτέρω ἀναγραφόμενα λάθη ἦσαν ἀνεκαθεν γνωστά εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ὅτι οὐδεμία μέχρι τοῦδε ἐλήφθη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας σταθερὰ ἀπόφασις πρὸς διόρθωσιν αὐτῶν· τὸ τοιοῦτον δὲ δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ καὶ ὡς ἔνδειξις ὅτι δὲν ἐθεωρήθη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τόσον σπουδαῖον, ἂν συνεπεῖα ἐσφαλμένων ὑπολογισμῶν τελεῖται τὸ Πάσχα ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὴν δευτέραν ἢ ἄλλην τινὰ ἀκόλουθον Κυριακὴν ἀντὶ τῆς πρώτης μετὰ τὴν πρώτην φυσικὴν ἔαρινὴν πανσέληνον ἢ καὶ τὸν δευτέρου μηνῆ ἀντὶ τοῦ πρώτου ἐν τούτοις ἐξετάζοντες τὸ ζήτημα ἀνεπηρέαστως καὶ μετὰ τῆς ἐμπρεπούσης Ἐκκλησιαστικῆς σοβαρότητος δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ Α' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος θέλωσα νὰ προφυλάξῃ τὸν Ὁρθόδοξον Χριστιανικὸν κόσμον ἀπὸ τοῦ συνεορτασμοῦ τοῦ Πάσχα μετὰ τῶν Ἰουδαίων καὶ θεσπίσασα διὰ τὸν αὐτόχρονον καὶ ὁμοίωτροπον εορτασμὸν τοῦ Πάσχα ὅτι τοῦτο δέον νὰ ἐπιτελῆται τῇ Κυριακῇ τῇ ἐπομένῃ τῇ πανσέληνῳ τῇ ἀκολουθοῦσῃ ἢ συμπιπτούσῃ μετὰ τῆς ἔαρινῆς ἰσημερίας, εἶχε βεβαίως ὑπ' ὄψει καὶ ἐνόει ἀναμφιβόλως οὐχὶ οἰανδήποτε Κυριακὴν τοῦ πρώτου ἢ δευτέρου ἔαρινοῦ μηνός, ἀλλὰ μόνον τὴν πρώτην Κυριακὴν τὴν ἐπομένην τῇ πρώτῃ ἔαρινῃ πανσέληνῳ ὡς γίνεται δῆλον ἐξ ὧν ἀνωτέρω ἀναγράφομεν. Κατὰ ταῦτα ὁσάκις ἡ εορτὴ τοῦ Πάσχα εορτάζεται εἰς ὅποιανδήποτε ἄλλην Κυριακὴν

εἴτε τοῦ πρώτου εἴτε τοῦ δευτέρου ἔαρινοῦ μηνός ἐκτὸς τῆς πρώτης Κυριακῆς μετὰ τὴν πρώτην ἔαρινὴν πανσέληνον δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ἢ ὡς ἀπόκλισις ἀπὸ τῆς κεκανονισμένης σχετικῆς διατάξεως. Καὶ δύναται μὲν τις ἐπικαλούμενος ὑπὲρ αὐτῆς ὀλοκλήρων αἰῶνων παρελθόν, νὰ θεωρῇ ταύτην ὡς σεβαστὴν τῆς Ἐκκλησίας παράδοσιν, δὲν δυνάμεθα ὅμως ἐν πνεύματι καθαρῶς ἐκκλησιαστικῶ κρίνοντες τὸ πρᾶγμα νὰ μὴ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ ἀπόκλισις αὕτη ἀνεξαρτήτως τῶν λόγων εἰς οὓς ὀφείλεται καὶ ἐφ' ὧν ἐδράζεται, δὲν δύναται ἄλλως νὰ χαρακτηρισθῇ ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ γλώσσῃ ἢ ὡς μεταβολὴ τῆς κανονικῆς περὶ τοῦ Πάσχα διατάξεως καὶ συνεπῶς ὡς ἀθέτησις αὐτῆς. Ἐντεῦθεν καὶ ὁ χρονογράφος Νικηφόρος ὁ Γρηγορᾶς ὡς παράβασιν ὡσαύτως τῆς περὶ τοῦ Πάσχα ἀποφάσεως τῆς πρώτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου χαρακτηρίζει τὴν μὴ ἀκριβῆ τήρησιν τῆς περὶ τῆς ἔαρινῆς ἰσημερίας καὶ πανσέληνου διατάξεως αὐτῆς γράφων: «ταῦτ' ἄρα καὶ χρεῶν πάντα πιστὸν σὺν ἀκριβεῖ ἰσότητι ἐν τῇ ν μετ' ἰσημερίαν πανσέληνον, εἰ βούλοιο μὴ παραβῆναι ἐν τῇ Ἐκκλησίας θεσμῶ»³⁶, προχωρῶν δὲ προσθέτει καὶ τὰ ἐξῆς χαρακτηριστικὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸν ἐσφαλμένον ὁπωσδήποτε καθορισμὸν τῆς εορτῆς τοῦ Πάσχα «ταύτης γὰρ λανθανούσης, ἔπεται λανθάνειν καὶ τὴν ἡμῖν ὀφειλομένην ἡμέραν εὐόριον καὶ ὡσπερ ἐν ἀδήλω πελάγει ναυαγεῖν ἡμᾶς, ἴσα γε πλανωμένη νηεῖ, ἣν ἀπολαβοῦσαι νύκτες καὶ γειμῶνες, τὰς τε ἀγκύρας ἐξέκοψαν καὶ αὐτὴν τῆς προσηκούσης μάλα ἀπήλλαξαν καταγωγῆς»³⁷.

Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, φρονοῦμεν ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι οὐσιῶδες, οὐσιωδέστατον· διότι ἀφ' ἐνός πρόκειται περὶ ἀποφάσεως Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ ἀφ' ἑτέρου περὶ προφανοῦς μεταβολῆς καὶ παραβάσεως αὐτῆς Ἀπὸ τῆς ἐπόψεως δὲ ταύτης ἐξεταζομένου τοῦ ζητήματος, καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἔχει καθῆκον ἱερὸν καὶ ἐπιβεβλημένον ἵνα ἐμμένῃ πάντοτε καὶ τηρῇ ἀπαράβιας τὰς κανονικὰς τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων ἀποφάσεις καὶ διατάξεις, εὐνόητος προβάλλει ἡ ὑποχρέωσις αὐτῆς, ὅπως ἐξεύρη τρόπον πιστῆς καὶ ἀκριβοῦς ἐφαρμογῆς τῆς περὶ τοῦ Πάσχα διατάξεως τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἐφ' ὅσον μάλιστα ἤδη τίθεται κατ' ἀνάγκην τὸ ζήτημα ἐπὶ τοῦ τάπητος καὶ δὴ

36. Νικηφ. Γρηγορ. Ρωμαϊκ. Ἰστ. Τόμ. Α'. λόγ. Η'. Κεφ. ιγ'. 249.

37. Τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχει καὶ ὁ διάσημος καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Βουκουρεστίου Dr. C. Chiricesco ἀναγράφων τὰ ἐξῆς: «il resulte donc... que, si l'ancienne Pascalia était maintenue dans le cadre du Calendrier Julien, on méconnaîtrait non seulement les progrès réalisés par la Science astronomique, concernant la mesure du temps mais la Décision même de Nicée, en vertu de laquelle on a rétabli en premier lieu l'équinoxe de printemps à la date du 21 Mars et l'on a ordonné que la célébration des Pâques Chrétiens aurait lieu le premier Dimanche après la pleine lune du jour de l'équinoxe» («Le Comput Pascal» σελ 8).

κατ' ἀπόφασιν τῆς ἐν Ἀγίῳ Ὁρει συνελθούσης Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς τῶν Ἀγίων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Ἐκ τῆς μελέτης ταύτης θέλει ἀναμφισβητήτως προκύψει, ὡς ἐξάγεται τρανῶς ἐκ τῶν ἀνωτέρω, ἡ ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη τῆς διορθώσεως τῶν ἀνωτέρω ἀναγραφομένων δύο οὐσιωδῶν σφαλμάτων τοῦ ἐν χρήσει Πασχαλίου Κανόνος ἀναφερομένων εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἑαρινῆς ἰσημερίας καὶ πανσελήγου ἢ τὴν ἀντικατάστασιν αὐτοῦ τούτου τοῦ Πασχαλίου Κανόνος δι' ἄλλου τελειότερου, ἀφοῦ μάλιστα καὶ τέλεια καὶ εὐχερῆ παρέχει ἤδη ἡ ἐπιστήμη τὰ πρὸς τοῦτο μέσα.

ΔΩΡΕΑΙ

ΕΙΣ ΤΟ ΘΕΟΛΟΓΙΚΟΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἔργα Ἀγαπίου Λάνδου. — Σχόλια Θεοδώρου Προδρόμου.

Ὁ σεβ. Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Ἰεζεκιήλ ἐδώρησε πρὸ τινος εἰς τὸ θεολογικὸν σπουδαστήριον τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν χειρόγραφον κώδικα, μεθ' οὗ ἔχουσι σταχωθῆ δύο τύποις ἐκδοθέντα ἔργα τοῦ Ἀγαπίου Λάνδου¹. Τὸ πρῶτον τούτων φέρει ἐπιγραφὴν «Τριαδικὴ δόξος, ἐν ἣ εἰσι γεγραμμένοι κανόνες κδ', οἱ μὲν οὐκὼ πρὸς τὴν παναγίαν Τριάδα, Πατέρα, Υἱὸν καὶ Πνεῦμα ἅγιον, οἱ δὲ λοιποὶ πρὸς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὧν οἱ μὲν εἰσι ποιήματα Ἀγαπίου μοναχοῦ, οἱ δὲ ἐτέρων παλαιῶν διδασκάλων καὶ ὑπ' αὐτοῦ διορθωθέντες καὶ τυπωθέντες οἰκείοις αὐτοῦ ἀναλώμασιν εἰς κοινὴν ὠφέλειαν». Τοῦ ἔργου τούτου, ὅπερ ἔχει τύποις ἐκδοθῆ «Ἐνετίησιν αχνα'», ἠλλείπει τὸ τέλος καὶ φύλλα τινὰ ἐν τῷ μεταξὺ ἐκπεσόντα. Τοῦ δευτέρου, ὅπερ ἀποτελεῖται ἐξ 157 σελίδων, ἠλλείπει τὸ πρῶτον φύλλον, οὕτως ὥστε ἡ ἀρίθμησις ἀρχεται ἀπὸ σελίδος γ' καὶ τελευτᾷ εἰς σελίδα ρνζ'. Ἐν σελίδι γ'—ε' ὑπάρχει ὁ πρόλογος τοῦ ἔργου, ἐν ἀρχῇ τοῦ ὁποίου ἀναγινώσκωμεν «τῷ πανοσιωτᾷ ἐν ἱερομονάχοις καὶ πνευματικοῖς πατράσι κυρίῳ Ματθαίῳ τῷ Λεοβίῳ καὶ πᾶσι τοῖς τοῦ ἁγίου ὄρους πανοσιωτάτοις καθηγουμένοις καὶ γέρονσιν ὁ ἐν μοναχοῖς ἐλάχιστος Ἀγάπιος τὴν προσήκουσαν κομίζει μετάνοιαν», ἐν δὲ σελίδι 158, ἥτις δὲν ἔχει ἀριθμηθῆ, ὑπάρχει ὁ ἐπίλογος τοῦ ἔργου, ἐν ἀρχῇ τοῦ ὁποίου ἀναγινώσκωμεν «Ἀγάπιος» καὶ ἐν τέλει «τέλος τῶν θείων ὕμνων». Ἐκ τοῦ περιεχομένου τοῦ προλόγου πληροφοροῦμεθα ὅτι ὁ συγγραφεὺς, ὁ Ἀγάπιος Λάνδος, ἐκτὸς τῆς τύποις ἐκδόσεως τῶν βίων τῶν ἁγίων τοῦ Μεταφραστοῦ «ἐὰν τυπώσω τοὺς ὠραιότερους βίους τῶν ἁγίων, ὁποῦ εἰς τὸν μεταφραστὴν εὐρίσκονται», τοῦ Θεοτοκαρίου «ἐτύπωσα τὸ Θεοτοκάριον» καὶ τοῦ Ψαλτηρίου «τὸ ψυχοσωτήριον Ψαλ-

τήριον», ἐτύπωσε «καὶ τοῦτο τὸ θαυμάσιον βιβλίον τοῦ ἱεροῦ Θεοκαρά».¹

Μετὰ τὰ ἀνωτέρω δύο ἔντυπα ἔπεται τὸ χειρόγραφον, οὕτινος ἠλλείπει ἡ ἀρχὴ οὕτως ὥστε ἀποτελεῖται νῦν ἐκ φύλλων πεντήκοντα ὀκτώ (0,14×0,10) ὑπ' ἐμοῦ ἀριθμηθέντων. Ἐν φύλλῳ Ια ἀναγινώσκωμεν «τὸ στόμα ἡμῶν τῆς σῆς αἰνέσεως τοῦ δοῦναι μεγαλωσύνην τῷ ὀνόματί σου» καὶ ἐν φύλλῳ ββ «Ἰστέον ὅτι αὕτη ἡ ἀσκητικὴ ἀκολουθία ἐν ταῖς νηστείαις μόνον λέγεται καὶ οὐ λέγουσι τότε ὥρας οἱ ταύτην διαβάζοντες, οἱ δὲ ὕμνοι τῶν ὥρῶν πάντοτε λέγονται», ἐν δὲ τῷ τέλει (φ. 586) «Ἐγώ, Παρθένε Θεοτόκε, τῇ σκέπῃ σου προστρέχων οἶδα ὅτι ἐπιτεύξομαι· δύνασαι γὰρ ἀγνὴ βοηθῆσαί μοι. Τέλος τῶν θείων λογίων τῆς ἀσκητικῆς ἀκολουθίας».

Ἐκτὸς τοῦ ἀνωτέρω κώδικος ἐδώρησεν ὁ σεβ. Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Ἰεζεκιήλ καὶ ἕτερον κώδικα προσερχόμενον ἐκ τῆς ἱερᾶς μονῆς Μούχας τῶν Ἀγρῶν. Ὁ κώδιξ οὗτος ἀκέφαλος καὶ κολοβὸς ἀποτελεῖται ἐκ φύλλων ἑβδομήκοντα (0,25×0,18) ἠριθμημένων ὑπὸ μεταγενεστέρως χειρός, ἥτις δὲν ἀντελήφθη ὅτι καὶ μεταξὺ ἠλλείπουσι φύλλα τινὰ, ἀλλὰ δ' ἔχουσιν ἐσφαμένως τοποθετηθῆ. Ὁ κώδιξ, ὡς ἐξηκριβώσα, περιέχει τὰ ἐξημνηυτικά σχόλια τοῦ Θεοδώρου τοῦ Προδρόμου εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ ποιήματα τοῦ Κοσμά τοῦ μελωδοῦ καὶ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Λαμασκηνοῦ, αἵτινα ἔχουσιν ἤδη τύποις ἐκδοθῆ (πρὸβλ Theodori Prodromi Commentaria in carmina sacra melodorum Cosmae Hierosolymitani et Johannis Damasceni ad fidem codd mss. primum edidit H. M. Stevenson sen. praefatus est. I. B. Pitra Romae 1888).

Κ. ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΗΣ

1. Περὶ τοῦ ἔργου τούτου πρὸβλ. Γ. Ζαβίρα ἐνθ ἀν. σ. 161 καὶ 312. Περὶ τῶν ἀνωτέρω δύο ἔργων τοῦ Ἀγαπίου πρὸβλ. Legrand Bibl. hell. τοῦ 17 αἰῶνος τόμ. Α' σ. 447 καὶ τόμ. Β' σ. 88.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Προσκοπισμός.

Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἐν τῷ «Παρθασῶ» εορταζομένης τῆς ἀνασυγκροτήσεως τοῦ ἐλληνικοῦ προσκοπισμοῦ ὁ ἐκ τῶν ἀρχηγῶν αὐτοῦ κ. Φεσσόπουλος ἀνέπτυξε τὴν μεγάλην ἠθικὴν σημασίαν τῆς προσκοπικῆς ἰδέας διὰ τὴν ἕγιᾶ ψυχικὴν διάπλασιν τῆς νέας γενεᾶς. Ὁμολογουμένως ὁ προσκοπισμὸς ἀποτελεῖ θαυμάσιον μέσον οὐ μόνον διοχετεύσεως τῆς δυναμικότητος τῆς νεολαίας πρὸς δράσεις ἀθῶνας, εὐγενεῖς, συμμέτρους καὶ ψυχαγωγικὰς, ἀλλὰ καὶ πειθαρχικῆς διαπαιδαγωγήσεως τῶν νέων ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς κοινωνικῆς ἱεραρχίας, ἀνεὺς τῆς ὁποίας οὔτε οἰκογένεια, οὔτε κοινωνία εὐσταθεῖ. Ἐὰν μάλιστα εἰς τὰ στελέχη τοῦ προσκοπισμοῦ κατεβάλλετο φροντίς νὰ στρέφεται καταλλήλως ἡ προσοχὴ

1. Περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων τοῦ Ἀγαπίου Λάνδου πρὸβ. Γ. Ζαβίρα Νέα Ἑλλάς σ. 159ε, καὶ Κ. Σάθα Νεοελ. Φιλολογία σ. 313 ε. Πρὸβλ. ἔτι Echos d' Orient ἔτος 3 (1900) ἀρ. 5 σελ. 278 ε.

καὶ εἰς τὸν παράγοντα τὸν θρησκευτικόν, θὰ ἡδυνάμεθα νὰ ἐλπίσωμεν ὅτι ἡ προσκοπικὴ ἰδέα θὰ σώσῃ κυριολεκτικῶς τὴν σημερινὴν ἀνεργάτιστον νεολαίαν, ἣτις ἐξαντλεῖται εἰς βάρβαρα ποδόσφαιρα καὶ φθείρεται δι' ἀναγνωσμάτων καθημερινῶν ἀφαντάστου κυνικότητος.

Δραῖσις σπουδαστῶν

Οἱ τῶν ἀνωτέρων τάξεων τρόφιμοι τῆς κατὰ Χάλκην Θεολογικῆς Σχολῆς, πῆξαντες πρό τινος ἀδελφότητα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἁγία Τριάς» ἀπετέλεσαν ἴδιον τάγμα ἀποβλέπον εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν θρησκευτικῶν, ἠθικῶν καὶ κοινωνικῶν ἀναγκῶν τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος διὰ κηρυγμάτων ἀπ' ἄμβωνος, κατηχητικῶν σχολειῶν, δημοσιευμάτων καταλλήλων, ταμείου ἐλεῶν, ἀλληλογραφίας, διαδόσεως τῆς Ἁγ. Γραφῆς, κ.τ.τ. Τὸ πρῶτον δημοσίευμα, ὅπερ ἀπέλυσαν πρὸς τὸ κοινὸν ἐν σχήματι εὐχρηστοῦ τευχιδίου ἦτο ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐορτῆς τῶν Χριστουγέννων ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ νέον τῆς ἡμέρας», λίαν ἀξιανόγνωστον καὶ ὠφελιμώτατον εἰς πάντα χριστιανόν. Ἡ δραῖσις αὕτη τῶν καλῶν τροφίμων τῆς Χαλκίτιδος Σχολῆς εἶνε ἀξία πάσης ἐξάρσεως καὶ μιμήσεως. Ἐφ' ὅσον ἀπὸ τῶν μαθητικῶν ἀκόμη θώκων τοιαύτην ἀντίληψιν ἔχουσι περὶ τῆς ἱερᾶς τῶν ἀποστολῆς, ὁ ζῆλος τῶν οὗτος ἀποτελεῖ ἐγγύον ἀσφαλὲς ὅτι ἀπολυόμενοι τῆς Σχολῆς θὰ ἀποβῶσιν ἀσφαλῶς παράγοντες ὡς ἄριστοι τῆς ἀναπλάσεως καὶ ἐποικοδομήσεως τῆς ὀρθοδόξου ἑλληνικῆς κοινωνίας.

Ὁ κύριος παράγων.

Ἀποτελεῖ πλέον ἀξίωμα ὅτι ὁ κακὸς τύπος εἶνε ὁ κύριος, ἢ μᾶλλον, ὁ μοναδικὸς ἠθικὸς ἐπεύθυνος τῆς ἀπὸ τινος χρόνου πικρῶσεως τῶν αὐτοκτονῶν. Ὑπάρχον βεβαίως πραγματικῶς τραγικαὶ περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ δοκιμαζόμενος, ὅταν ἦνε ἐστερημένος τῶν ἀνωτέρων ἐκείνων ἀπὸ τῆς θρησκείας ἀνασταλτικῶν τοῦ τρομεροῦ διαβήματος τῆς αὐτοθανάτωσεως, σκοτίζεται τὸν λογισμὸν μέχρι παραφροσύνης, ἢ ἔκφρων δ' αὕτη κατάστασις τῆς ἀπονοίας καταστρέφει τὴν ψυχικὴν ἰσορροπίαν καὶ λύνεται εἰς τὴν αὐτοχειρίαν. Ἀλλὰ αἱ τελευταῖαι τόσον πικνωθεῖσαι κατὰ ζεύγη αὐτοκτονίαι νέων, ἀλλὰ καὶ ἄλλαι τιτὲς μεμονωμέναι φέρουσιν ὡς ῥητὰ ἐλατήρια τὸν περὶ τὸ «ἀπονενομημένον διάβημα» δημοσιογραφικὸν κρότον, θορυβοῦντα διὰ τῆς δημοσιεύσεως εἰκόνων καὶ λεπτομερειῶν, αἵτινες μεταφράζονται ἐπὶ τῆς κούφου κενοσπουδίας ὡς «δόξα». Νομίζομεν ὅτι, ὅσονδήποτε καὶ ἂν οἱ νόμοι δὲν ἐνδιαφέρονται διὰ τὴν ἠθικὴν, ὑπέχει με-

γάλην εὐθύνην ἡ πολιτεία μὴ περιορίζουσα τὴν ἐγκληματικὴν ταύτην ἐλευθερίαν τοῦ τύπου ἐκ κακῶς ἐννοουμένου φιλελευθερισμοῦ. Ἐφ' ὅσον μάλιστα ὑπάρχει νομοθετικὴ ἀπαγόρευσις τῆς δημοσιογραφικῆς ληστολογίας, δὲν δυνάμεθα νὰ ἐννοήσωμεν διατί δὲν ἐφαρμόζεται αὕτη καὶ ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τῶν αὐτοκτόνων, ἐφ' ὅσον ἐκ τῶν πραγμάτων ἀποδεικνύεται ὁ κακὸς τύπος ὡς ὁ ἠθικὸς τῶν αὐτοχειριῶν αὐτοεργός.

Οἱ Μεξικανοὶ τῶν Κρατῶν.

Μιμηταὶ τῶν κομμουνιστῶν τῆς Μόσχας ἔσπευσαν νὰ «πρωτοπορήσωσι» πάντων τῶν ἐν τῇ οἰκουμένῃ λαῶν οἱ μεξικανοί, ὑπερακοντίσαντες μάλιστα εἰς τὴν πρόδοον, καθότι τὸ ἀντιθρησκευτικὸν «πενταετὲς» τῶν ρώσων ἔσπευσαν νὰ προβιάσωσι διὰ τὸν μεξικανικὸν λαὸν εἰς «ἐξαιετὲς». Καὶ ἐθέσπισαν λοιπὸν ὀριστικὴν ἐκρίλωσιν τῆς θρησκευτικῆς δεισιδαιμονίας εἰς διάστημα ἐτῶν ἕξ, κατὰ τὰ ὅποια τὰ μεξικανόπαιδα θὰ διδαχθῶσι τὴν ἀποσεισιν τῶν χριστιανικῶν δογμάτων, τὸ «ἀντιταξικόν» δόγμα, τὸ ἀνθυγεινὸν θρησκευτικῶν τιμῶν διατάξωσιν καὶ ἐθίμων, τὸ εἰς τὴν πρόδοον ἐπιβλαβὲς τῶν θρησκευτικῶν πεποιθήσεων, τὸ δλέθριον τῆς θράσεως τοῦ κλήρου, καί, τέλος, ὡς ἐπιστέγασμα, τοὺς διέποντας τὸ πλανητικὸν ἡμῶν σύστημα φυσικὸν νόμον, τὴν ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ ἀγνώστου προέλευσιν τῶν θρησκείων καὶ τὴν προλεταριακὴν δικαιοσύνην ὡς αὕτη ἀσκεῖται ἐν τῇ σοβιετικῇ Ρωσίᾳ ἀφ' ἧς αὕτη περιῆλθεν εἰς τὴν δεσποτείαν τῶν Σοβέτ. Τοῦ προγράμματος τούτου ἡ ἐκτέλεσις ἀνετέθη ἤδη εἰς τὸ οὕτω κληθὲν «ἀντιχριστιανικὸν κομιτάτον». Δείγματα τοιοῦτων μεξικανῶν «πρωτοπόρων» ἐφρίσκονται κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀπανταχοῦ, εἰς δὲ τῶν κυρίων λόγων δι' οὓς οἱ ἕκασταχοῦ κομμουνίζοντες θεωροῦσιν ἑαυτοὺς στοιχεῖα προόδου εἶνε προφανῶς ἢ ὑπὸ τῶν μεξικανῶν πρώτων ἐγκόλπωσις τῆς ἐφηρμοσμένης προοδευτικῆς ιδεολογίας τῶν μπολσεβίκων.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κατὰ τὴν τελευταίαν ἐπίσκεψίν του πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ὑπέδειξε τὴν ἀνάγκην ὅπως διὰ Π. Διατάγματος κωδικοποιηθῶσι πᾶσαι αἱ ἰσχύουσαι διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ Νόμου. Ὁ Ὑπουργὸς ἀπεδέχθη τὴν αἴτησιν ταύτην, ὅθεν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, εἰσηγούμενου τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος κατήργησεν ἤδη σχέδιον τοιαύτης κωδικοποιήσεως, ὅπερ θὰ ὑποβάλλῃ εἰς τὸν κ. Ὑπουργόν.

—Ἐν Μεσολογγίῳ ἰδρύθη καὶ νέον κατηχητικὸν σχολεῖον λειτουργοῦν ὑπὸ τὴν διευθύνσιν τοῦ ἱερέως τοῦ ναοῦ ἁγ. Παρασκευῆς Α. Κουρμπάνη.

—Κατ' ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἡ Διευθύνουσα Ἐπιτροπὴ τῆς «Ἐκκλησίας» κατηρητίσθη τριμελής, ἀπετελέσθη δ' ἐκ τῶν σεβ. συνοδικῶν Ζιχνῶν κ. Ἀλεξάνδρου, Προέδρου, Ἐδέσσης κ. Κωνσταντίου, Ταμίου, καὶ Θεσσαλιώτιδος-Φαναριοφερσάλων κ. Ἰεζεκιήλ, Γραμματέως.

—Ἐν τῇ ἱερᾷ μητροπόλει Κερκύρας λειτουργεῖ Φιλόκωλον Ταμεῖον ἰδρυθὲν μὲν ὑπὸ τοῦ τέως μητροπ. Κερκύρας, νῦν δὲ ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. Ἀθηναγόρα, διοργανωθὲν δ' ὑπὸ τοῦ νῦν μητροπ. Κερκύρας σεβ. κ. Ἀλεξάνδρου. Τὸ ταμεῖον διοικεῖται ὑπὸ ἐπιτροπῆς προεδρευομένης ὑπὸ τῆς Α. Σ., συντηρεῖται δ' ἐξ εἰσπράξεων εἰκοσαδράχμου εἰσφορᾶς ἐξ ἐκάστης ἀδείας γάμου καὶ εἰκοσιπενταδράχμου ἐξ ἐκάστου πιστοποιητικοῦ ἀγαμίας, ὡς καὶ ἐκ δωρεῶν. Ἐτησίως διαθέτει πρὸς περίθαλψιν πτωχῶν περὶ τὰς 13 χιλ. δραχ. Τὴν φιλανθρωπίαν ἐν τῇ νήσῳ ἀσχεῖ καὶ ἡ Φιλελήμων Ἑταιρεία «Ἅγιος Σπυρίδων», ἧς ἡ διευθύνουσα κεντρικὴ ἐπιτροπὴ προεδρεύεται ὑπὸ τοῦ σεβ. μητροπολίτου Κερκύρας πρὸς τῇ ἐπιτροπῇ ταύτῃ λειτουργοῦσι καὶ 14 ὑποεπιτροπαὶ ἐν τῇ πόλει, τοῖς προστατεῖσι καὶ ταῖς ἐξοχαῖς ὀνομαζόμεναι «Ἐνοριακὰ Φιλόκωλα Ταμεῖα». Πόροι τῆς ἐταιρίας εἶνε ἡ περιουσία αὐτῆς (περὶ τὰς 500 χιλ.), οἱ συνδρομαὶ τῶν μελῶν, δωρεαὶ εἰσπράξεις ἐκ δίσκων τῶν καῶν, ἐξ ἐργῶν, ἐορτῶν καὶ φιλανθρωπικῶν ἀγορῶν κλ., δι' αὐτῶν δὲ βοηθοῦνται ἄποροι οἰκογένειαι καὶ συντηροῦνται θεραπευτήριον, βρεφοκομικὸς σταθμὸς καὶ λαϊκὴ βιβλιοθήκη, ἀποφυλακίζονται κρατούμενοι διὰ χρέη καὶ παρέχεται συσσίτιον εἰς τοὺς πενεστέρους. Κατὰ τὸ παρ. ἔτος τὸ σωματεῖον διέθεσε δραχ. 120, 275, 60.—Ἐν τῇ μητροπόλει λειτουργεῖ καὶ «Ἱερατικὸν Ταμεῖον» ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ σεβ. μητροπολίτου, ἔχον ἤδη περιουσίαν ἐξ 75,000 δραχ. καὶ ἀποβλέπον εἰς τὴν ἐφ' ἀπαξ παροχὴν βοηθημάτων εἰς ἀσθενοῦντας ἀπόρους κληρικούς καὶ μηνιαίας περιθάλψεως εἰς τοὺς ἐξ αὐτῶν ἀνικάνους, ὡς καὶ εἰς τὰς χήρας ἀποβιωσάντων ἀπόρων ἱερέων. Τὴν φιλανθρωπίαν καὶ κοινωνικὴν πρόνοιαν ἀσχοῦν καὶ κληροδοτήματα, ὧν ἡ διαχείρισις εἶνε ἀναταθειμένη εἰς τὸν μητροπολίτην καὶ ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τῶν ὁποίων κυρίως μὲν προικοδοτοῦνται ἄπορα κοράσια, ἐπικουροῦνται δὲ καὶ βιβλιοθήκαι καὶ ἄποροι νέοι διὰ σπουδᾶς. Τοιαῦτα κληροδοτήματα εἶνε τὸ Πετρίδειον (περιουσία 2, 370,000 δραχ., ἐτήσιοι πρόσοδοι περὶ τὰς 100,000), τὸ Βελλιζνίτειον, τὸ Σκλαβούρειον, τὸ Κουλούρειον καὶ τὸ Παγκράτιον.—Κατηχητικὰ σχολεῖα λειτουργοῦσιν ἐν τῇ μητροπόλει 4, ἀπὸ δὲ τοῦ 1929 λειτουργεῖ καὶ «Κερκυραϊκὴ Σχολή» ἐποπτευομένη ὑπὸ τοῦ σωματείου «Ἐκπαιδευτικὸς σύλλογος Κερκύρας», ἀποτελουμένη ἐκ δημοτικοῦ σχολείου μετ' οἰκοτροφείου, συντηρουμένη ἐκ τῶν μηνιαίων καταβολῶν τῶν οἰκοτρόφων καὶ ἐκ τῶν διδάκτρων τῶν ἐξωτερικῶν μαθητῶν, ἔχουσα δὲ ἐτήσιον προϋπολογισμόν περὶ τὰς δραχ. 1,200,000. Οἱ μαθηταὶ διδάσκονται ἐν αὐτῇ καὶ τὴν γαλλικὴν καὶ τὴν ἄλβανικὴν, τελοῦσι δ' ὑπὸ αὐστηρᾶν ἐπίβλεψιν καὶ φέρουσιν ἰδίαν στολήν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΝ)ΠΟΛΕΩΣ

Κατὰ Μάρτιον τοῦ 1932 παρὰ τὸ ρασικὸν στρατιωτικόν

κοιμητήριον τὸ περὶ τὸ Mourmelon-le-Grand (πλησίον τῶν Παρισίων καὶ τῶν Ρημῶν) ἰδρύθη ρωσικὴ Σκήτη, περιλαμβάνουσα ναὸν καὶ κελλία, εἰς μνήμην τῶν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης πεσόντων ρώσων πολεμιστῶν. Σκοπὸς τῆς σκήτης ἐτάχθη ἡ ἀναψυχὴ, ἡ παραμυθία καὶ ἡ λύσις τῶν πνευματικῶν ἀμηχανιῶν τῶν εἰς αὐτὴν καταφευγόντων ρώσων, σχεδιάζεται δὲ ἡ ἐν αὐτῇ ἴδρυσις καὶ γηροκομείου διὰ τοὺς ὑπεργήρους ρώσους ὑπεροφίους κληρικούς, τοὺς θελήσοντας νὰ διαβιώσωσιν ἐκεῖ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς των. Ἐπ' ἴσης μελετᾶται καὶ ἡ ὑπὸ τῆς σκήτης ἐκδοσις ψυχοφελῶν ἐκδόσεων, κατὰ μίμησιν τῆς δράσεως τῆς ἐν Ἀθῶν μονῆς τοῦ ἁγ. Παντελεήμονος.

—Κατ' εἰδήσεις ἡμῶν ἐκ Sydney, διὰ τῶν ἀτρυτῶν μόχθων τοῦ σεβ. μητροπολίτου Αὐστραλίας καὶ πάσης Ὠκεανίας κ. Τιμοθέου τὸ ἐκκλησιαστικὸν καὶ κοινοτικὸν ζήτημα τὸ ἐπὶ τοσοῦτα ἔτη κρατοῦν ἐν διχασμῷ τὴν ἐν τε τῇ αὐστραλιανῇ πρωτεύουσῃ καὶ τὴν ἐν ἀπάσῃ τῇ Αὐστραλίᾳ ὀρθόδοξον ὁμογένειαν, ἐλύθη ὀριστικῶς, τοῦτο δ' ἐξηγγέλειν εἰς τὸ ποιμνιὸν τοῦ ὁ σεβ. μητροπολίτης κατὰ τὴν ἱερὴν λειτουργίαν τῆς πρώτης τοῦ νέου ἔτους ἐν λόγῳ μεστῶ πατριωτικῶν νοουθειῶν, αἰτίνες κατασυνεκίνησαν τὸ πυκνότερον ἐκκλησιαστικόν. Ἡ ἐν Αὐστραλίᾳ εὐσεβὴς παροικία ἀναθεῖσα εἰς τὴν Α. Σ. ἐν λευκῷ καὶ τῆς ρυθμίσεως τοῦ ζητήματος, ἀπεκδέχεται ἤδη παρὰ τοῦ ἀξίου αὐτῆς ποιμένου τὸν καθ' ὅλου διακανονισμόν τῆς διοικήσεως τῆς ἐπαρχίας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΥΠΡΟΥ

Ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου ἐπισκεφθεὶς ἐπισήμως τὸν νέον Ἀρμοστήν τῆς νήσου ἐδράξατο τῆς εὐκαιρίας νὰ παρακαλέσῃ αὐτὸν ὅπως ἐνεργήσῃ τὴν ἐπάνοδον τῶν ὑπεροριῶν ἀρχιερέων πρὸς κανονικὴν συγκρότησιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ εὐρυθμὸν λειτουργίαν τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Ἀρμοστής προσεπάθησε νὰ διακριβώσῃ τὸ δυνατόν τοῦ καταρτισμοῦ τῆς συνόδου ἄνευ τῶν ὑπεροριῶν ἱεραρχῶν, ἐκ χωρεπισκόπων ἢ ἐξ ἱεραρχῶν γεινναζουσῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, κατέληξε δὲ δηλώσας ὅτι δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ λάβῃ ὑπὸ μελέτην τὴν ἀκύρωσιν τοῦ διατάγματος, δι' οὗ οἱ μητροπολίται ἀπεμακρύνθησαν ἐκ Κύπρου ὡς πρὸς τὴν παράκλησιν δὲ τοῦ Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου περὶ ἄρσεως τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς κωδωνοκρουσίας, ὑπεσχέθη ὅτι θὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα. Ὁ Ἀρμοστής ἀνταπέδωκε τὴν ἐπίσκεψιν αὐτοπροσώπως.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Τὸ κεντρικὸν ἀντιθρησκευτικὸν μουσεῖον τῆς Μόσχας, ἐν τῇ προσπαθείᾳ τοῦ ὅπως συντελέσῃ εἰς τὴν καταπολέμησιν πάσης θρησκευτικῆς ἰδέας καὶ ἐκδηλώσεως ἰδρυσσε καὶ ἰδιαίτερον τμήμα ἀφορᾶν εἰς τὴν ἐξουθενάσασιν καὶ τῆς ἰουδαϊκῆς θρησκείας. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἤρχισεν ἡ συλλογὴ περιεργωτάτων καὶ μεγάλης ἱστορικῆς ἀξίας ἀντικειμένων τῆς ἰουδαϊκῆς λατρείας. Μεταξὺ τούτων ὑάρχουσιν ἤδη ἐν τῷ ἐν λόγῳ μουσεῖῳ ἀρχαιότατα σκευὴ τῆς ἐβραϊκῆς συναγωγῆς, ἀντίτυπον τοῦ «Νόμου» ὅπερ εἶχε δωρηθῆ τῷ 1914 εἰς τὸν τσάρον Νικόλαον Β' ὑπὸ μίαις ἰσραηλιτικῆς κοινότητος, ἀρχαιότατα ἐβραϊκὰ χειρόγραφα καὶ πολῦτιμα ταλμουδικὰ συγγράματα καθὼς καὶ κύλινδρος περιέχων τὸ μασωρευτικὸν κείμενον τῆς Π. Δ. καὶ ἀναγόμενος εἰς τὸν ε'. ἢ καὶ εἰς τὸν θ'. Ἰσως αἰῶνα, ὅστις εὐρέθη τῷ 1926 κεκρυμμένος ἐντός τούτου τοίχου πα-

λαιάς συναγωγής ἐν Βουχάρα. Εἰδικαὶ ἀντισηραϊτικαὶ ἐορταὶ ἐτελέσθησαν τὸν παρ. Ὀκτώβριον.

—Κατὰ τινὰς πληροφορίας διετάχθη ὑπὸ τῆς σοβιετικῆς κυβερνήσεως ἡ τήρησις τῆς Κυριακῆς ἀργίας ἐν πᾶσι τοῖς σχολείοις τῆς ἐνώσεως τῶν σοβιετικῶν δημοκρατιῶν. Κατὰ τὰς αὐτὰς ἐπίσης πληροφορίας αἱ μὲν χειμεριναὶ διακοπαὶ ὠρίσθησαν διὰ τὴν 1—15 Ἰανουαρίου, αἱ δὲ ἐαριναὶ διὰ τὴν 20 Μαρτίου—20 Ἀπριλίου. Ὁ ῥωσικὸς λαὸς θεωρεῖ—καὶ πολὺ δικαίως—τὴν διαρρῦθμιν ταύτην ὡς ὑποχώρησιν τῆς κυβερνήσεως ἀπέναντι τῆς παλαιότητος συνηθείας καὶ ὡς ἀπόδειξιν τῆς ἀδυναμίας τῶν σοβιετικῶν ἀρχῶν, ὅπως ἐπιβάλλωσι διὰ τῆς βίας νέαν τάξιν πραγμάτων. Περὶ τὸν νὰ ὑπομνηθῆ ὅτι αἱ ὡς ἄνω χρονολογίαι συμπιπτοῦσι πρὸς τὰς ἡμέρας τῶν ἐορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα, κατὰ τὸ ἐν χρήσει παρὰ τῆ ῥωσικῆ Ἐκκλησίᾳ ἀδιόρθωτον ἡμερολόγιον.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΠΟΛΩΝΙΑΣ

Ὁ ἱερατικῶς προϊστάμενος τῆς ἐν Γενεύῃ ἑλληνικῆς κοινότητος Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Ἰλαρίων Βασδέκας ἐκλεγείσθε ὑπὸ τῆς ὀρθοδόξου Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Βαρσοβίας καθηγητῆς τῆς Δογματικῆς, ἐδίδαξε πολωνιστὶ τὸ πρῶτον ἐπίσημον ἐναρκτήριον αὐτοῦ μάθημα περὶ μεσοῦντα τὸν παρελθόντα Δεκέμβριον ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Πρωθιεράρχου τῆς ἐν Πολωνίᾳ ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ καθηγητοῦ καὶ Κοσμητοροῦ τῆς Θεολ. Σχολῆς Μακαρ. Μητροπολίτου κ. Διονυσίου, τῶν πανεπιστημιακῶν ἀρχῶν, τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἄλλου πολλοῦ ἀκροατηρίου. Ὁ νέος καθηγητῆς θέμα τῆς παραδόσεώς του εἶχε τὸ περὶ τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως, μετὰ τὸ πέρας δὲ τοῦ μαθήματος ἐδέχθη τὰ θερμὰ συγχαρητήρια τῶν παρισταμένων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Ὁ σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ. Ἀθηναγόρας ἀνήγγειλε πρὸς τὴν Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ τὴν παρὰ τῆ Ἀρχιεπισκοπῆ Ἰδρυσιν μονῆς ἐπ' ὄνοματι τοῦ ἁγ. Στεφάνου, τῆς ὁποίας οἱ ἀδελφοὶ θὰ ἀσκῶσιν ἔργον ἱεραποστολικὸν ἐν ταῖς περὶ αὐτὴν ἄνευ ἐφημερίων κοινότητι. Ἡ αὕτη μονὴ θὰ χρησιμεύῃ καὶ ὡς ἡσυχαστήριον τῶν ἀπόρων ἀνικάνων Ἰσραῶν καὶ ὡς Ὀρφανοτροφεῖον μετὰ οἰκοτροφείου.

ΡΩΜΑΤΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Λήγοντος τοῦ παρελθόντος Ὀκτωβρίου ἐν Ρώμῃ ἐγένοντο τὰ ἐγκαίνια τοῦ νεοδημηθέντος ναοῦ τοῦ ἁγ. Ἀντωνίου, τοῦ «ρωσικοῦ» («Russicum») ἐπὶ τοῦ Esquilin, ἱεροουγούντος τοῦ σεβ. Pierre Bucys, ἀποστολικοῦ ἐπισκόπου τῶν ἐν Εὐρώπῃ ρώσων τοῦ δυτικοῦ δόγματος, παρόντων δὲ πολλῶν λατίνων ἱεραρχῶν καὶ ἄλλων ἐπισήμων. Περὶ τοῦ ναοῦ τούτου, προωρισμένου διὰ τοὺς ρωσο-καθολικούς, ἤς Α.Α. ὁ Πάπας ἐξέδωκεν τὴν Ἐγκύκλιον «Nostra animarum» ἐν ἣ διαγράφει τὸν εἰδικὸν τοῦ ναοῦ προορισμὸν καὶ ὀρίζει τὴν τέλει ἐπισημοῦ λειτουργίας κατὰ τὸ ἀνατολικο-ρωσικὸν τελετουργικὸν κατὰ τὴν παρασκευὴν τῆς πρώτης ἐβδομάδος ἐκάστου μηνός.

—Παρὰ τοῖς ρωμαϊκοῖς κύκλοις ἐθεωρήθη ὅλος ἐξαιρετικὸν γεγονός ἡ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς τὸν καθολικισμὸν μετάστασις τοῦ διασήμου ἀγγλιανοῦ ἄσσυμφοφώτου Δρος Willam Edwin Orchard, ὑπὸ τοῦ ἐπισήμου

ὄργανου τοῦ Βατικανοῦ «Osservatore Romana» χαρακτηρισθεῖσα ὡς μία τῶν μᾶλλον ἀξιοσημειώτων κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας. Ὁ καθολικὸς τύπος διὰ μακρῶν ἡσχολήθη περὶ τὸ γεγονός. Ὁ νέος προσήλυτος ἐξέδωκε τὸ πρῶτον (1908) ἔργον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ ἐξέλιξις τῆς θρησκείας ἐν τῇ Παλ. Διαθήκῃ», μετ' αὐτὸ δὲ καὶ ἄλλα πολλά.

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἐκ τῆς «Ἐπισήμου Ἐπετηρίδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας» διὰ τὸ 1933 πληροφοροῦμεθα μεταξὺ ἄλλων ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐχειροτονήθησαν 585 διάκονοι ἔναντι 498 τοῦ ἔτους 1931 καὶ 503 τοῦ 1930. Ὁ ἀριθμὸς οὗτος τοῦ 1932 εἶνε ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ τῆς καταπαύσεως τοῦ μεγάλου εὐρωπ. πολέμου καὶ χαρακτηρίζεται ὡς λίαν ἐνθαρρυντικὸς οἰωνός.

—Ἐν Λονδίνῳ ἐπ' ἐσχάτων ἐωρατάσθη ἡ τριακοσιετηρὶς ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Sir Christopher Wren, ἀρχιτέκτονος τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ τοῦ ἁγ. Παύλου, οὗτινος ὁ μὲν θεμέλιος ἐτέθη τὸν Ἰούνιον τοῦ 1675, ὁ δὲ τελευταῖος λίθος τῆ 1710. Ὁ διάσημος ἀρχιτέκτων μετὰ τὴν οἰκοδόμησιν τοῦ ναοῦ εἶχεν ἐπιδοθῆ εἰς τὴν μελέτην τῶν μαθηματικῶν καὶ τῆς θρησκείας, ἐπεσκέπτετο δὲ τὸν ναὸν πρὸς ἐκκλησιασμὸν ἅπαξ τοῦ ἔτους. Ἐν ἡλικίᾳ 90 ἐτῶν ἐπεσκέφθη αὐτὸν διὰ τελευταίαν ἀποθανὼν ἐκ κρουολογγήματος ὅπερ ἐπαθεν ἐν τῷ ναῷ κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν ταύτην, ἐτάφη ὑπὸ τὸν χορὸν τοῦ μεγαλοεργήματός του.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΣΘΟΝΙΑΣ

Ἐνεκα τῆς ἀπὸ τινος ἐν Ἐσθονίᾳ παρατηρουμένης θρησκευτικῆς ἀδιαφορίας, τῆς δράσεως τῆς οργανωμένης ἀθείας καὶ τοῦ ἀπὸ τοῦ Μπολσεβικισμοῦ κινδύνου, ἰδίᾳ ἐν τῇ περιοχῇ τῆς λίμνης Ρεϊμ, κειμένης πρὸς τὰ σύνορα τῆς Ἐσθονίας καὶ τῆς Ρωσίας, 26 ὀρθόδοξοι ἱερεῖς καὶ 8 λουθηρανοὶ πάστορες συνεννοηθέντες συνήλθον εἰς συνέδριον ἐν Νάρβα ὡς ἐκπρόσωποι τῶν ἐκκλησιῶν τῶν καὶ συσχεφθέντες ἀπεφάσισαν νὰ συντονίσωσιν ἀπὸ κοινοῦ τὴν ἀντίδρασιν τῶν κατὰ τῶν πολεμίων τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Αἱ συζητήσεις ἐγένοντο ἐν ρωσικῇ γλώσσῃ, ἀπεφύχθησαν δ' ἐπιμελῶς δογματικὰ ζητήματα.

ΑΡΜΕΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Περὶ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος Νοεμβρίου γενομένης ἐκλογῆς νέου Καθολικοῦ τῶν Ἀρμενίων μετὰ τὸν κατὰ τὸ 1930 ἐπισυμβάντα θάνατον τοῦ Μακαρ. Κεβόρκ Ε', ἐξελέγη εἰς διαδοχὴν αὐτοῦ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Ἐριβάν Χωρὲν Μουραδμπεγκιάν, οὗτινος τὸ χρίσμα διὰ τὴν ἐνθρόνισιν ἐγένετο κατὰ τὰ ἔθιμα τῆς Ἀρμενικῆς Ἐκκλησίας τῇ ἐπιούσῃ τῆς ἐκλογῆς. Ὁ νέος Καθολικὸς ἐγεννήθη ἐν Τιφλίδι, ἐσπούδασεν ἐν Ἐλβετίᾳ, διακονήσας δὲ τὴν Ἐκκλησίαν του μέχρι τοῦ 1910 ἐξελέγη ὑπὸ τοῦ Καθολικοῦ Ματθαίου καὶ τῶν περὶ αὐτὸν ἱεραρχῶν διὰ τὴν Ἐπαρχίαν τοῦ Ἐριβάν.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

[Ἡ «Ἐκκλησία» ἐν τῷ τμήματι τούτῳ ἀναφέρει πᾶσαν νέαν βιβλίον, ἣς ἀντίτυπον ἀποστέλλεται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν].

Γεωργίου Ἀνδρεάδου, Καθηγητοῦ τῆς Ἀμερικανικῆς Γεωργικῆς Σχολῆς, Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Ἐν Θεσσαλονίῃ 1932.—Ἐν τῷ τεύχει τούτῳ δημοσιεύεται ἡ ἱστορία τῶν ἀπὸ πολλοῦ κατὰ βαλλομένων προσπαθειῶν πρὸς ἴδρυσιν τῆς ἐν τῷ Ὀργα-

νισμῷ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ἀναφερομένης Θεολογικῆς Σχολῆς, ἐπιχειρεῖται δὲ ἀνάπτυξις ἐπιχειρημάτων ὑπὲρ τῆς θέσεως ταύτης καὶ περιττῶν καὶ κατὰ τρόπον ἀνοίκειον. Περιττῶν, διότι οὐδεὶς ποτε σωφρονῶν ἠμφεσβήτησε τὴν θέσιν Θεολογ. Σχολῆς ἐν ἄρ τι φ Πανεπιστημίῳ—ἀνοίκειων, διότι οἱ δημοσίᾳ δεδικοιολογημένως ἀποκρούσαντες τὴν ἰδρυσιν τῆς σχολῆς ταύτης ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Θεσσαλονίκης θεολόγοι Καθηγηταὶ παριστάνονται ὡς «ἀξιοδακρύτως ἀντιδρῶντες» καὶ ὡς «σύμμαχοι τῶν ἀριστερῶν στοιχείων»! Ἡ ἰδρυσίς τῆς Σχολῆς ταύτης θὰ ἀποβῆ κυριολεκτικῶς ὀλεθρία διὰ δύο οὐσιαστικωτάτους λόγους: πρῶτον, διότι καὶ οἱ ἐκ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ὀλίγοι ἀποφοιτῶντες παραμένουσιν ἄνευ θέσεως· καὶ δεύτερον, διότι δὲν ὑπάρχει ἐπιστημονικὸν προσωπικὸν δυνάμενον ν' ἀπαρτίσῃ μίαν πανεπιστημιακὴν σχολὴν ἀξίαν τοῦ προορισμοῦ τῆς. Ἐφ' ὅσον δὲν αἰρούνται οἱ δύο οὗτοι λόγοι, πᾶς λόγος ὑπὲρ τῆς ἰδρύσεως τῆς Σχολῆς ἀποτελεῖ ματαιολογίαν. γ. π.

Δ. Μπαλάνου, Λουκιανὸς ὁ μάρτυς καὶ Λουκιανὸς ὁ ἀποσυνάγωγος. Ἀπόσπασμα ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.—Ἐν τῇ ἀνακοινώσει ταύτῃ ὁ κ. Μπαλάνος καταδεικνύει δι' ἀναντιρρήτων ἱστορικῶν ἐπιχειρημάτων ὅτι ὁ ἐπὶ Μαξίμου (312) μαρτυρήσας ἐν Νικομηδείᾳ Λουκιανὸς ἦτο πρόσωπον διάφορον τοῦ ἀποσυναγωγίου Λουκιανοῦ, διδασκάλου τοῦ Ἀρείου καὶ ἄλλων ἀρειανῶν.

Ἀρχ. Χρυσόστομον Δημητρίου, Δ. Θ. καὶ Δ. Φ., Αἱ τρεῖς μεγάλα ἱστορικὰ μονὰ Αἰγιαλείας καὶ Καλαβρυτών. Ἀθῆναι, Τύποις Βιτσικουνάκη, 1932.—Ὁ περὶ ἱστορικὰ μελετήματα φιλοτιμῶς διατρέβων φιλόπονος ο. ἐπαφελούμενος ταξιδιῶν του εἰς τὰς ἐν τῷ τίτῳ τοῦ παρόντος φιλοπονημάτων ἀναφερομένης μονᾶς ἐμελέτησε τὰ κατὰ τὴν ἱστορίαν αὐτῶν καὶ τὸ νῦν μοναστηριακῶν τῶν καθιστῶν, ὅτινα καὶ κατέστρωσεν ἐν τῇ παρουσίᾳ διατριβῆς, ἐν τῇ ὁποίᾳ παρέχονται χρήσιμοι ἱστορικαὶ πληροφορίες περὶ τοῦ παρελθόντος αὐτῶν, τῆς ἱστορικῆς αὐτῶν σημασίας καὶ τῶν ἐν αὐταῖς βιβλιοθηκῶν, ἱερῶν λειψάνων καὶ ἄλλων πολυτιμῶν κειμηλίων. Τὸ τευχίδιον κοσμεῖται καὶ διὰ τῶν εἰκόνων τῶν μονῶν Ἀγ. Λαύρας καὶ Μεγ. Σπηλαίου.

Νικολάου Γ. Παππαδάκη, Προκοσμήτορος τῆς Φιλοσοφ. Σχολῆς (τοῦ Πανεπιστ. Θεσσαλονίκης), Σκέψεις ἐπικαιροὶ καὶ ἀπόψεις ἐθνικαὶ λόγοι πανηγυρικῶς ρηθῆς τῇ 25 Μαρτίου 1932 ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἐορτῇ. Μετὰ προτασομένης προσηγορίας τοῦ Πρωτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου **Μερικλέους Κ. Βιζυνοῦ**. Ἐν Θεσσαλονικῇ 1932.—Δίαν διδακτικῶς καὶ φρονηματοπιστικῶς λόγους περιστρεφόμενος περὶ τὸ θέμα: πῶς εὐσταθεῖ ὑπὸ τὰ σύγχρονα ρεύματα—ἰδίᾳ μεταξὺ διεθνισμοῦ ἢ κοσμοπολιτισμοῦ καὶ ἀτομισμού—ὁ ἑλληνικὸς ἐθνισμὸς σήμερον καὶ τί διδασκόμεθα ἐν σχέσει πρὸς τοῦτο ἐκ τῆς μακρᾶς πείρας τοῦ παρελθόντος μας.

«**Ὁ Ποιμῆς**». Μηνιαῖον ἐκκλησιαστικὸν Περιοδικὸν ἐκδιδόμενον προνοίᾳ τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Μυτιλήνης κ. Ἰακώβου.—Ἀπὸ τοῦ μηνὸς τούτου ἤρξατο ἐκδιδόμενον ἐν Μυτιλήνῃ τὸ νέον τοῦτο θρησκευτικὸν περιοδικόν, χάρις εἰς τὴν μέριμναν τοῦ ῥεκτου Μητροπολίτου Μυτιλήνης ἀναθέντος τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ εἰς τὸν κ. Εὐθ. Κλεομβρότου, Γραμματεῖα τῆς μητροπόλεως Μυτιλήνης, ἕνα τῶν ἀριστῶν πτυχιούχων τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Τὸ πρῶτον τούτου τεύχος περιέχει ὅλην ἐκλεκτὴν καὶ ἐποικοδομητικὴν, ἔχει δὲ λίαν εὐπρόσωπον ἀπὸ ἐπόψεως τυπογραφικῆς ἐμφάνισιν. Ἡ «Ἐκκλησία» χαιροῦσα ἐπὶ τῇ πικνύσει ταύτῃ τοῦ θρησκευτικοῦ δημοσιογραφικοῦ εὐαγγελισμοῦ τῶν πιστῶν εὐχεται εἰς τὸν νέον συνάδελφον μακροαῖωνα τὴν καρποφορίαν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας.

Actes du III Congrès International d'études Byzantines (Session d'Athènes, Octobre 1930). Edités par les soins

de Anast C. Orlandos Secrétaire Général du Congrès. Athènes, Impr. «Hestia», 1932.—Ἐν τῷ τόμῳ τούτῳ περιλαμβάνονται τὰ πεπραγμένα τοῦ τελευταίου ἐν Ἀθήναις συγκροτηθέντος Διεθνoῦς Βυζαντινοῦ συνεδρίου. Ὁ τόμος διαιρεῖται εἰς τρία μέρη· καὶ τὸ μὲν πρῶτον περιλαμβάνει τὰ κατὰ τὴν προπαρασκευὴν καὶ τὴν διοργάνωσιν τοῦ συνεδρίου. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ περιέχονται ἐπιτομαὶ τῶν κατ' αὐτὸ γενομένων ἀνακοινώσεων, τὸ τρίτον δ' ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ πλήρους κειμένου 14 ἀνακοινώσεων, τῶν ὁποίων 5 ἀνήκουν εἰς Ἑλληνας. Τὸ συνέδριον εἶχε διαιρεθῆ εἰς 4 τμήματα: φιλολογικόν, ἱστορικόν, τοῦ βυζ. δικαίου καὶ τῆς ἱατρικῆς, καὶ ἀρχαιολογικόν. Παραδόξως δὲν ὀρίσθη θεολογικὸν τμήμα, οὕτω δὲ αἱ σχετικαὶ ἀνακοινώσεις ἐγένοντο εἰς ἄλλα τμήματα. Ὁ τόμος εἶνε φιλοκάλως ἐκτετυπωμένος καὶ ἀποτελεῖται ἐκ 424 σελίδων.

—Ἐξεδόθη καὶ τὸ τελευταῖον τεύχος τοῦ Ἀναμνηστικοῦ λα' τόμου τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος τοῦ «Ἐκκλησιαστικοῦ Φάρου» Ἀλεξανδρείας, περιέχον πρὸς διαφοροῦς μελέτας καὶ ἀνεκδότους πληροφορίες περὶ τῆς συστάσεως θεολογικοῦ περιοδικοῦ καὶ καταρτισμοῦ Τυπογραφείου ἐν τῷ Πατριαρχικῷ θρόνῳ Ἀλεξανδρείας, εἰλημμένας ἐκ τῆς μεταξὺ τοῦ Πατριάρχου Φωτίου καὶ τοῦ Μ. Ἀρχιδιακόνου Κωνστ. Παγῶνῃ ἀλληλογραφίας, τῆς ἀποκειμένης ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Ἀρχεῖῳ». Εἶνε ἄπορον, ὅτι τὸ Ἀρχεῖον δὲν περιέχει καὶ τὰ ἔγγραφα τὰ ἀποτελοῦντα τὴν συνείδησιν τῆς ἐμμένον πατριαρχικῆς μερίμνης περὶ τῆς ἰδρύσεως τῶν πατριαρχικῶν περιοδικῶν μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῶν μεταξὺ Φωτίου καὶ Παγῶνῃ συνεννοήσεων. Τὰ ἔγγραφα δὲ ταῦτα ἀκριβῶς εἶνε καὶ τὰ μάλλον ἀξιοσημείωτα, κατ' ὅσον ἀναφέρονται εἰς τὴν ἰδρυσιν τῶν περιοδικῶν, ἀναληφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἐξ Ἱεροσολύμων μετακληθέντος Καθηγητοῦ κ. Γρηγορίου Παπαμιχαήλ. Εἰς τὴν φάλαγγα τῶν ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει συνεργατῶν τοῦ «Ἐκκλησ. Φάρου» ἀνήκουσι καὶ ὁ ἀείμνηστος **Εὐάγγελος Σαργιάννης** (†1930, ἐν Ἀθήναις) διπλωματοῦχος τῆς ἐν Μόσχᾳ Θεολ. Ἀκαδημίας, πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἐν Μόσχᾳ ἐπὶ μακρὰ ἔτη καὶ εἰτα ἐκ τῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, συγγραφεὺς ἱστορικῶν πραγματειῶν μαρτυρουσῶν βαθεῖαν κρίσιν, ἐδημοσίευσεν ἐν τοῖς πρώτοις τέσσασι τόμοις τοῦ Ε. Φ. ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Politicus (δι' εὐνοήτους λόγους, ὡς γράφων ἐκ Ρωσίας) περισπούδαστον ἐμπεριστατωμένην ἱστορικὴν πραγματείαν περὶ τῆς ρωσικῆς πολιτικῆς ἐν Ἀνατολῇ ἐν σχέσει πρὸς τὸ βουλγαρικὸν σχίσμα. Ἐπ' ἴσης μνημονευτέοι καὶ ὁ **Δημ. Χ. Δουκάκης**, γνωστὸς ἐρευνητῆς τῆς ἱστορίας τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐπισκοπῶν, δημοσιεύσας ἐν τῷ Ε. Φ. καταλόγους ἐπισκοπῶν καὶ μητροπολιτῶν διαφόρων ἐπισκοπῶν καὶ μητροπόλεων τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἱστορίας μονῶν τινῶν αὐτῆς, ὡς καὶ ὁ **Μαργαρίτης Κωνσταντινίδης**, ὁ ἐπιμελέστατος γραμματεὺς τῆς ἐν Τεργέστῃ Ἑλλην. Κοινότητος, πλεῖστα ἐν τῷ Ε. Φ. δημοσιεύσας ἐκ τοῦ πλουσιωτάτου αὐτῆς Ἀρχείου· ὁ ἐπ' ἴσης δὲ καὶ ὁ φιλοπονῶτατος διευθυντῆς τοῦ Ἀρχείου τῆς Ζακύνθου Λεωνίδας Ζῶης, χρησιμωτάτας συμβολὰς εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν ἰδίως τῆς Ἑπτανήσου ἀγαθῶν εἰς φῶς διὰ τοῦ Ε. Φ.

Νικολάου Παπαδοπούλου, Πρωτοπρεσβυτέρου, Λακεδαιμονίας ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα. Ἀθῆναι, Τύποις Ἀδ. Σαρρῆ, 1932.—Τὸ τεύχος τοῦτο προήλθεν ἐξ ἀνατυπώσεως ἐκ τῶν «Λακωνικῶν», περιέχει δὲ διάφορα ἀνέκδοτα ἔγγραφα ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ σ. διαφωτιστοῦ ἱκανὰ σημεῖα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας τῆς Λακεδαιμονίας.

Ἰωάννημ Ἰβηρίτου, Σχολάρχου τῆς Ἀθωνιάδος, Λόγος εἰς τὴν ἐορτὴν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν (1931—32). Ἐν Καρφαῖς, Τύποις Ἰ. Κοινότητος Ἁγίου Ὁρους Ἀθῶν, 1932.—Ἐξαίρεσις τῆς ἀξίας τῆς προχριστιανικῆς ἑλληνικῆς σοφίας ὡς προπαιδευτικῆς πρὸς ἀποδοχὴν τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ τοῦ ἑναρμονίου συνδουασμοῦ ἀμφοτέρων ἐν τῇ μορφώσει τῶν μεγάλων πατέρων καὶ διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ λόγος, μεστὸς λαμπρῶν ἰδεῶν, ἀποτελεῖ καὶ λογοτέχνημα κάλλιστον.

Γεωργίου Γραμματοπούλου, Ἱστορικὰ μελέται ἐπὶ τῆς

στενογραφίας. 'Αθήναι, Τύποις «Φοίνικος», 1932.—'Ο λόγος περί τῆς ἐξελέξεως τῆς στενογραφίας κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους καὶ περί τοῦ στενογραφικοῦ συστήματος τοῦ Τυλλίου Τύωνος.

Χρίστου Α. Θούα, δ. φ., 'Αγία Λαύρα: Ποιήματα. 'Αθήναι, Τύποις «Νομικῆς», 1932.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

'Ιερά Μητρόπολις Μαντινείας καὶ Κυνουρίας

Προκειμένου ν' ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι διὰ τὴν κενὴν θέσιν ἐφημερίου τῆς ἐνορίας Στενοῦ Μαντινείας προσκαλοῦμεν τοὺς ἔχοντάς τὰ νόμιμα προσόντα καὶ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἱερατεῦσῶσιν ἐν τῇ εἰρημένῃ ἐνορίᾳ ἵνα δι' αἰτήσεως ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά μέχρι τῆς 16 Φεβρουαρίου ἐ. ἔ.

† Ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας Γερμανός

'Ιερά Μητρόπολις Ἐλασσῶνος

Κενωθείσης τῆς θέσεως ἐφημερίου τοῦ ἐν τῷ χωρίῳ 'Αρχηλιᾷ (Π. Σμόλια) ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Δημητρίου προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ κεκλημένους τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου 5148 προβλεπόμενα προσόντα ὅπως μέχρι τῆς 26 Μαρτίου ἐ. ἔ. υποβάλωσιν εἰς τὴν ἱεράν Μητρόπολιν τὰς αἰτήσεις αὐτῶν μεθ' ὧν τῶν δικαιολογητικῶν στοιχείων. 'Εν Ἐλασσῶνι τῇ 7 Φεβρουαρίου 1933.

† Ὁ Ἐλασσῶνος Καλλίνικος

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΙ

Τὸ τοπικὸν συμβούλιον Ο.Δ.Ε.Π. τῆς ἱεράς μητροπόλεως Χαλκίδος, διακηρύττει ὅτι: Ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐκποιήσεως, ἐνεργηθησομένην δι' ἐνσφραγίστων προσφορῶν τριακῶσα δέκα περίπου ἐλαιόδενδρα κείμενα σποραδικῶς εἰς τὴν κοινότητα Νεροτριβιάς καὶ περὶ τὰ εἰκοσιν ἐλαιόδενδρα κείμενα σποραδικῶς εἰς τὴν κοινότητα Πολιτικῶν τῆς ἱ. μονῆς ἁγίας Σύρου βάσει τῶν ὄρων τῆς ὑπ' ἀριθ. 18 1933 διακηρύξεως τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου Ο.Δ.Ε.Π. τῆς ἱ. μητροπόλεως Χαλκίδος καὶ συγγραφῆς ὑποχρεώσεων. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Χαλκίδι εἰς τὸν συνήθη τόπον τῶν δημοπρασιῶν τὴν 26 Φεβρουαρίου ε.ε. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὄραν 10-12 ἐνώπιον τῆς ἀρμοδίας ἐπιτροπῆς. Τῆς συγγραφῆς ὑποχρεώσεων, τῶν τυχόν σχεδιαγραμμάτων καὶ λοιπῶν ὄρων δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι παρὰ τῷ οἰκείῳ ὑπ/ματι τῆς ἐθνικῆς Τραπεζῆς. Ὁ πρόεδρος † Ὁ Χαλκίδος Γρηγόριος.

Τὸ τοπικὸν Συμβούλιον Ο.Δ.Ε.Π. τῆς ἱεράς Μητροπόλεως Καστορίας διακηρύττει ὅτι ἐκτίθεται εἰς δημόσιον πλειοδοτικὴν διαγωνισμόν δι' ἐνσφραγίστων προσφορῶν, ἢ ἐκποιήσεως τῶν κάτωθι κτημάτων τῆς ἱεράς Μονῆς Ἁγίων Ἀναργύρων: 1) ἐνός ξηρικοῦ ἀγροῦ εἰς θέσιν Ἀλωνίτσα Τσιριλόβου 3¼ στρ. 2) ἐνός ξηρικοῦ ἀγροῦ εἰς Μεσαία Ἀμπέλια Τσιριλόβου 6 στρ. 3) ἐνός ξηρικοῦ ἀγροῦ εἰς Γιάζο Καραγάτσια Τσιριλόβου 10 στρ. 4) ἐνός ξηρικοῦ ἀγροῦ εἰς Γιάζο Τζαγκοβίτσα Τσιριλόβου 4 στρ. 5) ἐνός λειβαδίου εἰς Γιάζο κλεισθυριάτικο Τσιριλόβου 1 στρ. 6) ἐνός ξηρικοῦ ἀγροῦ εἰς Γιάζο Καραγάτσια Τσιριλόβου 3 στρ. 7) ἐνός χέρσου ἀγροῦ εἰς Γιάζο Καραγάτσια Τσιριλόβου 2 στρ. 8) ἐνός ξηρικοῦ ἀγροῦ εἰς Γιάζο παρὰ τὸ Ποτάμι Τσιριλόβου 1 στρ. 9) ἐνός ξηρικοῦ ἀγροῦ εἰς Καλύβες Κερά-Κόβιο Τσιριλόβου 7 στρ. 10) ἐνός ξηρικοῦ ἀγροῦ εἰς Ἐκκλησιάκι Τσιριλόβου 7 στρ. 11) ἐνός ξηρικοῦ ἀγροῦ εἰς Ἐκκλησιάκι Τσιριλόβου 16 στρ. 12) ἐνός ξηρικοῦ ἀγροῦ εἰς Ἐκκλησιάκι Τσιριλόβου 16 στρ. 13) ἐνός ξηρικοῦ ἀγροῦ εἰς Ἐκκλησιάκι Τσιριλόβου 10 στρ. 14) ἐνός ποτιστικοῦ ἀγροῦ εἰς θέσιν Παρὰ Μετόχι Τσιριλόβου 1 καὶ 1½ στρ. 15) ἐνός ποτιστικοῦ ἀγροῦ εἰς περιοχὴν Μετοχίου Τσιριλόβου 8 στρ. 16) ἐνός οἰκίματος Μετοχίου εἰς θέσιν Περιοχὴ Μετοχίου, μετὰ περιοχῆ; 1 καὶ 1¼ στρ. 17) ἐνός ποτιστικοῦ ἀγροῦ εἰς Μετόχι Τσιριλόβου 11 στρ. 18) ἐνός ξηρικοῦ ἀγροῦ εἰς θέσιν Ἄκρᾳ-Ποτάμι 3 καὶ 1½ στρ. 19) ἐνός ξηρικοῦ ἀγροῦ εἰς

Γιάζο Μάρανθος Τσιριλόβου 6 στρ. 20) ἐνός ξηρικοῦ ἀγροῦ εἰς Γιάζο Μάρανθος 5 στρ. 21) ἐνός ξηρικοῦ ἀγροῦ εἰς Γιάζο Μάρανθος 4 στρ. 22) ἐνός ξηρικοῦ ἀγροῦ εἰς Γιάζο Μάρανθος 8 στρ. 23) ἐνός ξηρικοῦ ἀγροῦ εἰς Γιάζο Μάρανθ. Τσιρ. 1 καὶ 1½ στρ. 24) ἐνός ξηρικοῦ ἀγροῦ εἰς Γιάζο Μπίλια Τσιρ. 2 καὶ 1½ στρ. 25) ἐνός ξηρικοῦ ἀγροῦ εἰς Γιάζο Μπουσαρνίτσα Τσιρ. 3, 1¼ στρ. 26) ἐνός ξηρ. ἀγροῦ εἰς Γιάζο Μάρανθος Τσιρ. 8 στρ. καὶ 28) ἐνός ξηρικοῦ ἀγροῦ εἰς Σύνορον Λονίτσα Τσιρ. 2 καὶ 1½ στρ. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Καστορίᾳ εἰς τὸν συνήθη τόπον τῶν δημοπρασιῶν καφεν. τὸ «Κεντρικόν» τὴν 12 Μαρτίου ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὄραν 10-12 π. μ. ἐνώπιον τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς. Τῆς συγγραφῆς ὑποχρεώσεων, τῶν τυχόν σχεδιαγραμμάτων καὶ λοιπῶν ὄρων δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι παρὰ τῷ ἐνταῦθα ὑπ/ματι τῆς Ἐθν. Τραπεζῆς καὶ τῷ Μητροπολιτικῷ Γραφεῖῳ. Ὁ Πρόεδρος Ὁ Σισανίου καὶ Σιατίστης Διόδωρος.

Τὸ τοπικὸν συμβούλιον Ο.Δ.Ε.Π. τῆς ἱεράς μητροπόλεως Καστορίας διακηρύττει, ὅτι ἐκτίθεται εἰς δημόσιον πλειοδοτικὴν διαγωνισμόν δι' ἐνσφραγίστων προσφορῶν, ἢ ἐκποιήσεως τῶν κάτωθι κτημάτων τῆς ἱεράς μονῆς ἁγίων Ἀναργύρων. 1) Τῶν λειβαδιῶν Ὁξυᾶς 2) ἐνός λειβαδίου εἰς Τοπέλια Πολυκαρπῆς ἐκτάσεως 310 τ. μ. 3) ἐνός λειβαδίου εἰς Λογγᾶ Πολυκαρπῆς 1½ στρ. 4) ἐνός λειβαδίου εἰς Μπαρμπάτι Πολυκαρπῆς 1 καὶ ¼ στρ. 5) ἐνός λειβαδίου εἰς Βυροβιάτο Πολυκαρπῆς 1½ στρ. 6) δύο ὕδρομύλων μετὰ περιοχῆς 2 καὶ 1½ στρ. εἰς Κόττορι 1) ἐνός ἀμπελοτόπου εἰς Μπάμπουσι 3 στρ. 8) ἐνός λειβαδίου εἰς Δροσοπηγὴν 5 στρ. 9) ἐνός λειβαδίου εἰς Κρεπενὴν 1 στρ. 10) μῆς ἀμπέλου εἰς Ἀμπελοκάμπου 5 στρ. 11) ἐνός ἀγροῦ εἰς θέσιν Μεγάλου χωράφι Τσοῦκας 3 στρ. 12) ἐνός ἀγροῦ εἰς Μεγάλου χωράφι Τσοῦκας 2 στρ. 13) ἐνός ἀγροῦ εἰς Νικόλοβα Τσοῦκας 1 στρ. 14) ἐνός ἀγροῦ εἰς Σαντζόβα Λόζα Τσοῦκας 2 στρ. 15) ἐνός ἀγροῦ εἰς Μεγάλη Κάρυδιὰ Τσοῦκας 6 καὶ 1½ στρ. 16) μῆς ἀμπέλου εἰς Κασίφ Τράπ Τσοῦκας 600 τ. μ. 17) ἐνός ἀγροῦ εἰς Κασίφ Τράπ Τσοῦκας τ. μ. 300) 18) ἐνός ἀγροῦ ξηρικοῦ παρὰ τὸ χωρίον Τσιριλόβου 1 καὶ 1½ στρ. 19) ἐνός ἀγροῦ ξηρικοῦ εἰς θέσιν Μεσαία ἄμπελος Τσιριλόβου 1½ στρ. 20) ἐνός ἀγροῦ ξηρικοῦ εἰς θέσιν Μεσαία ἄμπελος Τσιριλόβου 1½ στρ. 21) ἐνός λειβαδίου εἰς Γρηγοράδες Τσιριλόβου 1 καὶ 1½ στρ. 22) ἐνός χέρσου ἀγροῦ εἰς Προσήλια Τσιριλόβου 2 στρ. ἐνός ἀγροῦ ξηρικοῦ εἰς θέσιν Μεσαία Ἀμπέλια Τσιριλόβου 1 στρ. 24) ἐνός ξηρικοῦ ἀγροῦ εἰς θέσιν Μεσαία Ἀμπέλια Τσιριλόβου. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Καστορίᾳ εἰς τὸν συνήθη τόπον τῶν δημοπρασιῶν «Καφενεῖον τὸ Κεντρικόν» τὴν 12ην Μαρτίου 1933 ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὄραν 10-12 π. μ. ἐνώπιον τῆς ἀρμοδίας ἐπιτροπῆς. Τῆς συγγραφῆς ὑποχρεώσεων τῶν τυχόν σχεδιαγραμμάτων καὶ λοιπῶν ὄρων δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι παρὰ τῷ ἐνταῦθα ὑπ/ματι τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς καὶ τῷ Μητροπολιτικῷ Γραφεῖῳ. Ὁ πρόεδρος † Ὁ Σισανίου—Σιατίστης Διόδωρος.

ΕΞΕΔΟΘΗ ΠΑΡΑ ΤΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ

Ὁ Κωδικοποιηθεὶς Νόμος 5439 «Περὶ Ἐνοριακῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων καὶ Τάμειον ἀποδοχῶν καὶ ἀσφαλίσεως τοῦ Κλήρου τῆς Ἑλλάδος». Πωλεῖται ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀθηνῶν ἐκτὸς τῶν ταχυδρομικῶν δεχ. 5.

Τὰ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἐμβάσματα δέον νὰ διευθύνωνται: Περιοδικὸν «Ἐκκλησία». Γραφεῖα ἱ. Συνόδου. Πᾶσα δὲ ἐπιστολὴ ἀφορῶσα εἰς τὴν σύνταξιν δέον νὰ διευθύνηται:

Γραφεῖα «Ἐκκλησίας», Ἀρχιεπισκοπῆς.

Τύποις «Φοίνικος» Σταδίου 44